

رویکرد طب ایرانی در بیماران مبتلا به کمردرد

نویسنده: حسینی یکتا^۱، محمد رضا واعظ مهدوی^۲، محسن ناصری^۲

۱. گروه طب سنتی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اجا، تهران، ایران

۲. مرکز تحقیقات کارآزمایی بالینی طب سنتی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

زمینه و هدف: کمردرد یکی از شایع‌ترین بیماری‌های مزمن است که علیرغم گسترش و تنوع روش‌های تصویربرداری و درمانی و صرف هزینه‌های اقتصادی مستقیم و غیرمستقیم در موارد متعددی هنوز درمان قطعی برای آن وجود ندارد. با توجه ویژه جهان به سوی طب‌های مکمل و وجود رویکردهای غنی درمانی در طب ایرانی بررسی منابع این مکتب درمانی به منظور یافتن روش‌های درمانی و فرضیات مطرح در مورد علل و پیشگیری از این بیماری ضروری به نظر می‌رسد.

روش مطالعه: جمع‌آوری مطالب از منابع طب ایرانی با کلید واژه اصلی وجع ظهر و کلمات مرتبط از منابع اصیل طب ایرانی شامل علل و علائم کمردرد انجام شد و آنالیز محتوایی مطالب به منظور تبیین دیدگاه طب ایرانی در خصوص بیماران مبتلا به کمردرد انجام شد.

یافته‌ها: در طب سنتی ایران ۹ نوع کمردرد آورده شده است که هر یک علائم مخصوص به خود دارد و در مورد عوامل مستعد کننده به این بیماری مطالب ارزشمندی وجود دارد. بسیاری از این علل با عللی که در طب رایج برای این بیماران در نظر گرفته می‌شود همخوانی دارد لیکن برخی علل در طب ایرانی مطرح شده است که در تحقیقات جدید ردپایی از آنها دیده نمی‌شود.

نتیجه‌گیری: در مکتب غنی طب ایرانی مطرح کننده با رویکرد کل نگر با در نظر گرفتن سیر علائم و عوامل تخفیف دهنده و تشدید کننده و بررسی وضعیت ارگان‌هایی مانند کلیه‌ها، رحم، سیستم گوارش علت اصلی کمردرد تعیین می‌گردد. آموزه‌های پیشگیرانه طب ایرانی در خصوص کمردرد در قالب اصلاح سبک زندگی می‌تواند از شیوع این بیماری بکاهد.